

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ได้เข้ามายึด主导地位 ระบบงานต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของภาครัฐหรือเอกชนต่างก็เห็นความจำเป็นที่ต้องนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน เนื่องจากคอมพิวเตอร์สามารถช่วยให้งานต่าง ๆ เกิดความคล่องตัวและถูกต้องยิ่งขึ้น แม้ในโรงงานอุตสาหกรรมหรือ บริษัท ห้างร้านต่างก็นำเอาคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้งานกันทั่วไปรวมทั้งมีการนำไปพัฒนาการเรียนการสอน การค้นคว้า และการวิจัย

ความก้าวหน้าของคอมพิวเตอร์ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย ได้มีการนำคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการการศึกษาเพิ่มมากขึ้นทุกระดับ สำหรับในระดับอุดมศึกษาทุกวิทยาลัย ได้ออกประกาศทบทวนมหาวิทยาลัย เรื่องคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของทบทวนมหาวิทยาลัย กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานามสักดิ์ทบทวนมหาวิทยาลัยคือ มีความรู้ พื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอที่จะใช้งานได้ (ทบทวนมหาวิทยาลัย, 2540)

บุคคลจะกระทำการใดได้อย่างมีประสิทธิภาพมิได้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ และทักษะที่มีอยู่เท่านั้น หากยังขึ้นอยู่กับความคิดที่มีต่อตนเองว่ามีความสามารถที่จะกระทำการใดได้ หรือไม่ กล่าวคือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างไม่ถูกต้อง ดังนั้น การที่บุคคลมีความสามารถอย่างไร อาจไม่สำคัญเท่ากับการที่บุคคลรับรู้ว่า themselves มีความสามารถอย่างไร หมายความว่า การที่บุคคลจะกระทำการใดได้สำเร็จ และมีประสิทธิภาพหรือไม่นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถแล้วยังจะต้องขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้วย หากกล่าวได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสำคัญ เท่ากับความสามารถที่มีอยู่หรืออาจมากกว่าความสามารถที่มีอยู่ก็ได้

การที่จะทำให้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพ และมีความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้นนั้น นักวิจัยได้ศึกษาค้นคว้าพบว่า สิ่งที่มีผลต่อความสามารถของบุคคล ในการใช้งานคอมพิวเตอร์ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองค้านคอมพิวเตอร์ (Doll & Torkzadeh, 1989, p. 1151)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) คือ การที่บุคคลตัดสินใจว่า ความสามารถของตนเองว่าตนเองสามารถที่จะทำพฤติกรรมบางอย่างในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจง

ได้หรือไม่ ซึ่งสภาพการณ์นั้นบางครั้งอาจจะมีความคุณเครื่อง ไม่ชัดเจน มีความแเปลกใหม่ ไม่สามารถจะทำนายล่วงที่จะเกิดขึ้นได้ และสภาพการณ์เหล่านี้ก็จะทำให้บุคคลเกิดความเครียดขึ้นได้ (Bandura, 1986, p. 391) การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นโครงสร้างทางจิตอย่างหนึ่ง ซึ่งเชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีแรงจูงใจในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถทำงานที่ไม่มีความคุ้นเคยได้ (Bandura, 1977, 1982, pp. 122-124) อิกกินส์ (Higgins 1995, p. 189 ข้างถึงใน ปณิตา นิรนล, 2546) กิลล์ และ โกร์น (Gist & Rosen, 1989, p. 93) นาร์ทอกซิโอล และ คูลบอร์น (Martocchio & Dulebohn, 1995, p. 357 ข้างถึงใน ปณิตา นิรนล, 2546) เสนอว่า บุคคลจะเรียนรู้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เมื่อบุคคลนั้นมีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์มากขึ้น

อิกกินส์ (Higgins, 1995 ข้างถึงใน ปณิตา นิรนล, 2546) ซึ่งให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถทำนายความสามารถของผู้ใช้ระบบสารสนเทศในขณะที่ ชิลล์ และคณะ (Hill et al., 1987 ข้างถึงใน ปณิตา นิรนล, 2546) รายงานว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ตัดสินถึงเจตนาในการแสดงพฤติกรรม ของบุคคล โดยทั่วไป นักวิจัยยืนยันว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ไม่เพียงแต่ ตัดสินว่า บุคคลจะยอมรับและสามารถใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้หรือไม่เท่านั้น การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ยังสามารถทำนายผลลัพธ์ในการทำงานที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้อีกด้วย

จากการศึกษาของชาสัน (Hasan, 1998) ที่ศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ที่มีต่อความคาดหวัง เรื่อง ประสิทธิผลของการศึกษาอบรมด้านคอมพิวเตอร์ พบร่วมกับ ความคาดหวัง ที่ว่า การศึกษาอบรมด้านคอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการยอมรับระบบ และการใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์อย่างมีประสิทธิผล เช่นเดียวกับเชอร์ริสัน และคณะ (Herrison et al., 1999) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา พบร่วมกับ ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้คอมพิวเตอร์สูง ผลการปฏิบัติงานก็จะสูง และผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้คอมพิวเตอร์ต่ำ จะมีผลการปฏิบัติงานต่ำด้วย

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ เช่น งานวิจัยของ เมอร์ฟี่ คูเวอร์ และ โอลเวน (Murphy, Coover, & Owen, 1989 ข้างถึงใน ปณิตา นิรนล, 2546) ได้สร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ขึ้น โดยใช้พื้นฐานจากทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมของ แบนดูรา (Bandura, 1986) และรูปแบบการเรียนรู้ในชั้นเรียนของ ชุนค์ (Schunk, 1983) พบร่วมกับ แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์

สามารถใช้วัดความสามารถในการรับรู้ของบุคคลในปัจจัยด้านความรู้ และทักษะด้านคอมพิวเตอร์ 3 ด้านคือ 1) ทักษะเบื้องต้น 2) ทักษะขั้นสูง และ 3) ทักษะด้านเมนูเฟรน ต่อมานางงานวิจัยของ แฮร์สัน และ ไรเนอร์ (Hartison & Rainer, 1992) ได้นำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนของด้าน คอมพิวเตอร์ของเมืองฟีเเดและຄลามาพ็อกนา พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย 3 ด้านเช่นเดียวกัน คือทักษะเบื้องต้น ทักษะขั้นสูง และทักษะด้านเมนูเฟรน ทอร์กชา เดท (Torkzadeh, 2002) ได้ศึกษาผลของการอบรมเรื่องการรับรู้ความสามารถของตนของด้าน อินเทอร์เน็ตและทศนคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ พบร้า หลังจากได้รับการอบรมเรื่องการรับรู้ ความสามารถของตนของด้านอินเทอร์เน็ตและทศนคติต่อการใช้คอมพิวเตอร์ ทั้งเพศชายและเพศ หญิงมีการรับรู้ความสามารถของตนของด้านอินเทอร์เน็ตสูงขึ้น และมีเหตุผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ดี ขึ้นด้วย ทอร์กชาเดท์และคอฟเทอเรร์อส (Torkzadeh & Koufieros, 2003) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ องค์ประกอบนี้ในการรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษา คณะ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยฟลอริดา เมืองแอตแลนติก ประเทศสหรัฐอเมริกา พบร้า การรับรู้ ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ทักษะเบื้องต้น 2) ทักษะด้านเพิ่มข้อมูลและซอฟต์แวร์ 3) ทักษะขั้นสูง และ 4) ทักษะด้านเมนูเฟรน

ในประเทศไทยปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีเมนูเฟรน ไม่ค่อยมีผู้ให้ความสนใจมากนักจะมีเฉพาะ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลระบบเท่านั้น และใช้เฉพาะในองค์การใหญ่ ๆ เพราะมีราคาแพง การปฏิบัติงานยุ่งยาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเอาทักษะด้านอินเทอร์เน็ตเข้ามาศึกษาแทนทักษะด้านเมนูเฟรน เพราะเครื่องข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมเนื้อหาแทนทุกชนิดของ สังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ หรือเอกชน สังคมอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญยิ่งในการผลักดันให้เข้าสู่บุค แห่งการเรียน อย่างกันเป็นหนึ่งเดียว และอินเทอร์เน็ตยังอีกอันวยให้ผู้ใช้ทุกคน มีส่วนร่วมในการ แลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกันด้วย ซึ่งพจนารถ ทองคำจริญ (2539) ได้ศึกษาสภาพ ความต้องการและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย พบร้า ประเภทบริการในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่อาจารย์ และนิสิตนักศึกษา ใช้ประโยชน์ทางการศึกษามากที่สุด คือการสืบค้นข้อมูลแบบวิลเดิร์ฟเวิร์น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนไฟล์ข้อมูล และการขอเข้าใช้เครื่องระยะไกล ตามลำดับ และจำปี เพชรชุม (2545) ได้ศึกษา ระบบให้คำแนะนำนักศึกษาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านแบบและประเมินด้านแบบที่สร้างขึ้น โดยสร้างระบบ พบร้า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อระบบอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อ ประสิทธิภาพของการใช้งานของระบบอยู่ในระดับมาก ดังนั้นระบบให้คำแนะนำนักศึกษาผ่านระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถเป็นต้นแบบและมีความหมายสมดุลความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยเลือกเห็นความสำคัญของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ ประกอบกับข้อบ่งบอกว่ามีพัฒนาวิจัยในประเทศไทย เรื่องการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ในลักษณะการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความคิดเชิงบวก เช่น จึงนำแนวคิดของ ทอร์กชาเดห์ และ คอฟเกอร์ร์อส (Torkzadeh & Koufteros, 2003) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ปัจญญาสังคม ของแบนดูรา (Bandura, 1986) มาพัฒนาในประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งตามประกาศนียก证 ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2540 นักศึกษาระดับปริญญาตรีต้องมีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ และส่วนใหญ่จัดเป็นรายวิชาอยู่ในหมวดการศึกษาทั่วไป (General Education) ของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อสนับสนุน และถ่วงเสริมความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาอันจะส่งผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ หรือการเรียนรู้คอมพิวเตอร์ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

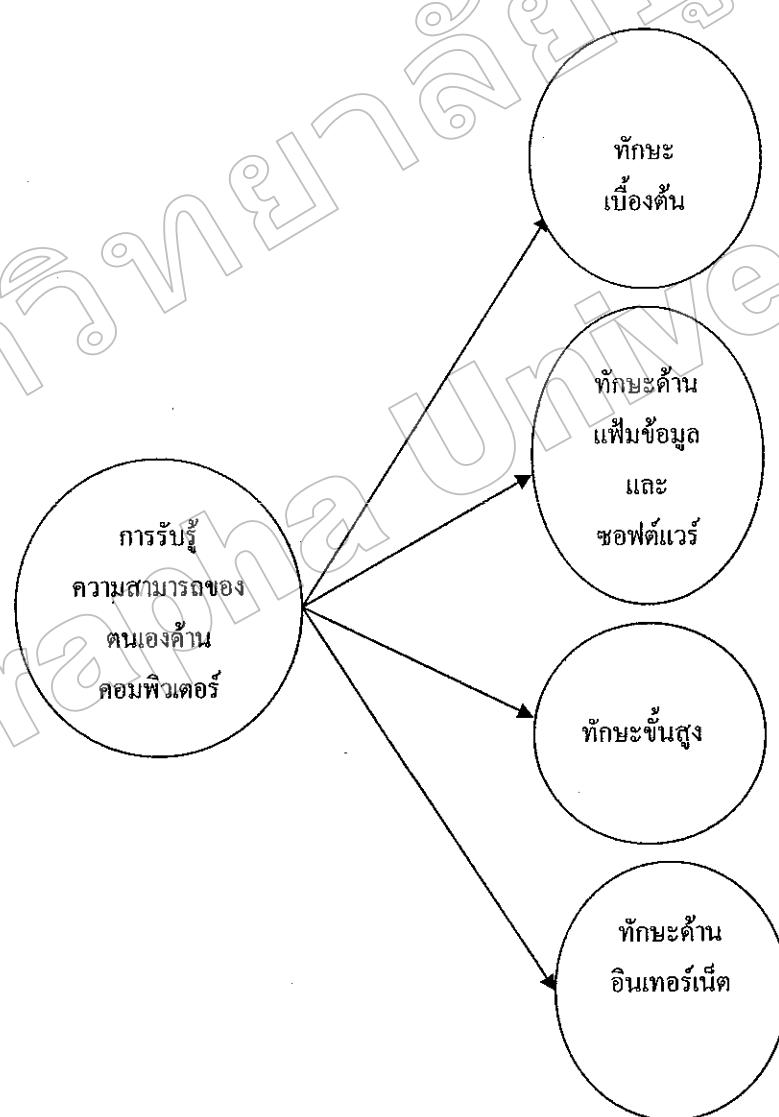
- เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
- เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทอร์กชาเดห์ และคอฟเกอร์ร์อส (Torkzadeh & Koufteros, 1994, p. 263) กล่าวว่า การรับรู้ ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดแรงจูงใจในตนเอง และส่งผลต่อความสามารถ ในการใช้ระบบสารสนเทศ และงานวิจัยของทอร์กชาเดห์ และคอฟเกอร์ร์อส (Torkzadeh & Koufteros, 2003) ระบุว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ทักษะเบื้องต้น ทักษะด้านเพิ่มข้อมูลและซอฟต์แวร์ ทักษะขั้นสูง และทักษะด้านเมนูเฝร์ม เนื่องจาก ปัจจุบันในประเทศไทยคอมพิวเตอร์มีราคานาฬิก ระบบปฏิบัติการบุคคลมาก ดูแลรักษายาก การใช้งานอยู่ในวงแคบและมีผู้ให้ความสนใจน้อย ผู้วิจัยจึงนำเอาทักษะด้านอินเทอร์เน็ตเข้ามา ศึกษาแทนทักษะด้านเมนูเฝร์ม เพราะอินเทอร์เน็ตกำลังเป็นที่นิยมในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น

หน่วยงานด้านการศึกษา ด้านธุรกิจ ต่างก็นำเอาระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน หรือการสื่อสาร ตัวอย่างเช่น ด้านการศึกษาได้นำระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในการศึกษาด้านกว้าง เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ด้านธุรกิจนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการโฆษณาขายสินค้า เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า การรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ทักษะเบื้องต้น ทักษะด้านเพิ่มข้อมูลและซอฟต์แวร์ ทักษะขั้นสูงและทักษะด้านอินเทอร์เน็ต โดยมีโมเดลสมมติฐานของคู่ประกอบความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลสมมติฐานของคู่ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได่องค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งจะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ในหมวดการศึกษาทั่วไปของปริญญาตรี
2. เป็นแนวทางในการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ที่สามารถนำไปใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ในมหาวิทยาลัยของรัฐประเภทจำกัดรับ
2. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ 4 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 ทักษะเบื้องต้น (Beginning Skills)
 - 2.2 ทักษะด้านเพิ่มข้อมูลและซอฟต์แวร์ (File & Software Skills)
 - 2.3 ทักษะขั้นสูง (Advanced Skills)
 - 2.4 ทักษะด้านอินเทอร์เน็ต (Internet Skills)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Self-Efficacy) หมายถึง การที่นักศึกษาตัดสินความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ว่า ตนเองมีความสามารถจะทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้หรือไม่ และมีความมั่นใจที่จะทำกิจกรรมนั้นในระดับใด ประกอบด้วย

- 1.1 ทักษะเบื้องต้น (Beginning Skills) เป็นความสามารถของบุคคลที่ใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานได้ เช่น สามารถบันทึกข้อมูลลงในฮาร์ดดิสก์ สามารถบันทึกเพิ่มข้อมูลลงในดิสก์เก็ต สามารถบันทึกเพิ่มข้อมูลโดยแยกเป็นแฟ้ม ๆ สามารถใช้คำสั่งค้นหา และแทนที่ข้อความ และสามารถเปลี่ยนภาษาในการพิมพ์ได้

1.2 ทักษะด้านแฟ้มข้อมูลและซอฟต์แวร์ (File & Software Skills) เป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการเขียนแฟ้มข้อมูลที่ละเอียดเพื่อจัดการข้อมูล สามารถเขียนแฟ้มข้อมูลจากชาร์ดดิสก์ลงในดิสก์เก็ต สามารถเขียนแฟ้มข้อมูลจากไดร์ฟหนึ่งลงอีกไดร์ฟหนึ่ง สามารถคัดลอกแฟ้มข้อมูลที่ละเอียดเพื่อจัดการข้อมูล สามารถคัดลอกแฟ้มข้อมูลที่ละเอียดเพื่อจัดการข้อมูลจากไดร์ฟหนึ่งลงอีกไดร์ฟหนึ่ง สามารถเรียกแฟ้มข้อมูลที่ลบทิ้งมาใช้งานอีก และสามารถลบแฟ้มข้อมูลจากแฟ้มข้อมูลได้

1.3 ทักษะขั้นสูง (Advanced Skills) เป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ อธิบายหน้าที่ของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อธิบายหน้าที่ของชาร์ดแวร์ อธิบายความหมายของคำว่า หน่วยแสดงผลข้อมูล หน่วยรับข้อมูล หน่วยประมวลผล ข้อมูล อธิบายหน้าที่ของหน่วยรับข้อมูล แก้ไขข้อมูลที่ป้อนเข้า อธิบายขั้นตอนการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ส่งไฟล์ข้อมูลทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และช่วยเหลือบุคคลอื่นเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์

1.4 ทักษะด้านอินเทอร์เน็ต (Internet Skills) เป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สามารถดาวน์โหลดโปรแกรมจากระบบเครือข่าย สามารถส่งการ์ดอิเล็กทรอนิกส์ สืบค้นการ์ดอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่าย สืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ สืบค้นรายชื่อหนังสือจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยผ่านระบบเครือข่าย และข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์

2. องค์ประกอบของการรับรู้ความสามารถของตนของเด็กด้านคอมพิวเตอร์ หมายถึง ตัวแปรแฟรงค์การรับรู้ความสามารถของตนของเด็กด้านคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่พัฒนาจากการรวมตัวแปรสังเกตได้ และถ่วงน้ำหนักตัวแปรแต่ละตัวด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ

3. นักศึกษา หมายถึง นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ในมหาวิทยาลัยของรัฐระบบจำกัดรับ

4. มหาวิทยาลัยของรัฐประเภทจำกัดรับ หมายถึง มหาวิทยาลัยของรัฐประเภทมหาวิทยาลัยสมบูรณ์ (Comprehensive Universities) ที่สอนเข้าสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม)

5. สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่แบ่งออกเป็นกลุ่มสาขาวิชาใหญ่ได้ 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชานุยงศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งในแต่ละกลุ่มประกอบด้วยคณะ และวิทยาลัยต่าง ๆ ดังนี้

5.1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย

- 5.1.1 คณะเกษตรศาสตร์
- 5.1.2 คณะเทคโนโลยี
- 5.1.3 คณะวิทยาศาสตร์
- 5.1.4 คณะวิศวกรรมศาสตร์
- 5.1.5 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
- 5.1.6 คณะสัตวแพทยศาสตร์
- 5.2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย
 - 5.2.1 คณะทันตแพทยศาสตร์
 - 5.2.2 คณะเทคนิคการแพทย์
 - 5.2.3 คณะพยาบาลศาสตร์
 - 5.2.4 คณะแพทยศาสตร์
 - 5.2.5 คณะเภสัชศาสตร์
 - 5.2.6 วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การกีฬา
 - 5.2.7 คณะสหเวชศาสตร์
 - 5.2.8 คณะสาธารณสุขศาสตร์
 - 5.2.9 สำนักวิชาการวิทยาศาสตร์การกีฬา
- 5.3 สาขาวิชานุមยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย
 - 5.3.1 คณะครุศาสตร์
 - 5.3.2 คณะจิตวิทยา
 - 5.3.3 คณะนิติศาสตร์
 - 5.3.4 คณะนิเทศศาสตร์
 - 5.3.5 คณะพลศึกษา
 - 5.3.6 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
 - 5.3.7 คณะมนุษยศาสตร์
 - 5.3.8 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 - 5.3.9 คณะรัฐศาสตร์
 - 5.3.10 คณะวิทยาการจัดการ
 - 5.3.11 วิทยาลัยการขนส่งและโลจิสติกส์
 - 5.3.12 วิทยาลัยนานาชาติ
 - 5.3.13 คณะศิลปกรรมศาสตร์

5.3.14 คณะศึกษาศาสตร์

5.3.15 คณะเชรุณญาศาสตร์

5.3.16 คณะสังคมศาสตร์

5.3.17 คณะข้อมูลศาสตร์

6. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์เพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบบ่าวมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร สังเกตได้ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ทำให้ลดจำนวนตัวแปรสังเกตได้ในการวิเคราะห์ ต่อไป โดยการสร้างตัวแปรใหม่ในรูปขององค์ประกอบบ่าวม

7. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์เพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบ เพื่อตรวจสอบทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานใน การวิเคราะห์องค์ประกอบ และตรวจสอบว่าข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับโมเดลการวิจัยโดย การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลองค์ประกอบ

8. ข้อมูลเชิงประจักษ์ หมายถึง ข้อมูลที่เก็บจากแหล่งข้อมูลโดยตรง หรือจาก ประสบการณ์ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้จากการนิ่งคิดหรือสมมุติขึ้น โดยได้จากปริมาณของตัวแปรที่ใช้ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนของด้านคอมพิวเตอร์ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ